

Koloniträdgårdsförbundet

Koloniträdgårdsföreningen – vårt gemensamma ansvar

Studiematerial för medlemmar i

Koloni- och Fritidsträdgårdsföreningar

Avsnitt/innehåll

Koloniträdgårdsföreningen – vårt gemensamma ansvar	sidan 2
Koloniträdgårdsförbundet – vårt förbund	sidan 3
Stadgar, regler och avtal	sidan 5
Årsmöte och mötesteknik	sidan 7
Liten ordlista	sidan 13
Att börja odla – så går det till	sidan 14

Kompletteringsmaterial: Föreningens stadgar, arrendekontrakt, nyttjanderättsavtal, ordningsregler samt Lätt om odling.

Kapitel 1

Koloniträdgårdsföreningen – vårt gemensamma ansvar

Grunden för all koloniträdgårdsverksamhet är verksamheten i den lokala föreningen. Alla kolonister på ett område, oavsett om det är koloniträdgårdar, odlingslotter eller fritidsby, samverkar i en förening. Det är i den egna koloniträdgårdsföreningen som kolonisterna kan påverka områdets utformning, organisera gemensamma aktiviteter och skapa en social gemenskap.

Det är oftast föreningen som har ansvaret för att förvalta det gemensamma markområdet och gemensamma anläggningarna. Genom föreningens verksamhet kan trädgårds- och odlingskulturen föras vidare till nya generationer samtidigt som ett viktigt grönområde i tätortsmiljö vårdas och bevaras. Här skapas och förvaltas de gemensamma anläggningarna och ordnas de traditionella trädgårdsfesterna.

Genom att samverka i en förening delar alla kolonister på ansvar och arbete för skötsel och underhåll av det gemensamma området. Det är särskilt viktigt för allmänhetens uppfattning om koloniträdgårdsrörelsen att områdets yttre ramar och allmänna ytor är välskötta och tilltalande. En bra föreningsverksamhet är förutsättningen för en verkligt lyckad koloniträdgård, ett odlingsområde eller en fritidsby.

Alla medlemmar i en koloniträdgårdsförening beslutar gemensamt om föreningens angelägenheter, kostnader och ordningsregler. Varje år genomförs ett årsmöte då föreningens ekonomi och verksamhet läggs fast samt en styrelse väljs. Styrelsen har medlemmarnas förtroende att sköta föreningens angelägenheter mellan årsmötena eller andra föreningsmöten dit alla medlemmar kallas.

Aktiviteter för att utveckla gemenskapen i koloniträdgårdsförening är av stor betydelse för att få alla medlemmar att känna sitt ansvar och sin delaktighet i föreningens helhet. En viktig förutsättning för detta är att föreningens verksamhet i huvudsak bygger på medlemmarnas gemensamma ideella insatser. Att t.ex. ta på sig ett styrelseuppdrag i en koloniträdgårdsförening får inte medföra att man ska överta alla gemensamma arbetsuppgifter från alla övriga medlemmar. Däremot företräder den förtroendevalde alla medlemmar mot myndigheter, utomstående eller andra organisationer.

Diskutera

På vilket sätt kan jag som medlem ta ansvar för föreningens verksamhet och koloniområdet?

Hur fördelas ansvar och arbetsuppgifter inom föreningen? Inom styrelsen och mellan styrelse och medlemmar?

Kan arbetsfördelningen göras annorlunda för att få fler delaktiga?

Vilken verksamhet finns i dag och vad skulle man kunna göra mer? Studier, temakvällar, kultur, möten, fester etc.

Koloniträdgårdsförbundet – vårt förbund

Koloniträdgårdsförbundet grundades 1921 och har ca 260 medlemsföreningar med över 25000 medlemmar över hela landet. Vi är en av dessa föreningar som är medlem.

Förbundet har till uppgift att

- på bästa sätt tillvarata föreningarnas och deras medlemmars intressen
- verka för att alla som vill bli kolonister och delta i koloniträdgårdsvärksamhet ska ges möjlighet till detta
- värna om koloniträdgårdsrörelsens allmännyttiga inriktning samt att främja en god mänsklig gemenskap bland kolonister och ett gemensamt ansvarstagande oavsett ålder, kön, kulturell eller etnisk bakgrund
- sprida information om koloniträdgårdsrörelsen och dess verksamhet
- föra trädgårdsintresset vidare till nya generationer
- bevaka koloniträdgårdsrörelsens intressen vad avser samhällsplanering, lagstiftning och ekonomi
- bevara, utveckla och förnya koloniträdgårdsvärksamheten
- medverka till att kolonister får en bred kunskap om odling samt miljö- och klimatfrågor
- aktivt arbeta för ett gott samarbete med koloniträdgårdsrörelsen i andra länder.

Koloniträdgårdsförbundet är en partipolitiskt obunden sammanslutning för trädgårdskolonister i koloniträdgårdar, fritidsträdgårdar, odlingslottsområden eller motsvarande.

Förbundet har delat in landet i 16 regioner. Regionerna bevakar regionala intressen som att värva nya medlemsföreningar, skapa gemenskap och erfarenhetsutbyte mellan föreningarna, stimulera till studier om odling och ordna lokal odlingsrådgivning samt samordna studier om organisation, föreningskunskap och styrelseutbildningar.

Medlemsförmåner för föreningen

- råd och hjälp med stadgar, arrendekontrakt och nyttjanderättskontrakt
- juridisk rådgivning vid tvister samt mallar för hantering av medlemsärenden
- grundförsäkring som täcker det mesta i en förening utom byggnader
- administrativ service – till låga priser köpa utskrivna adressetiketter, medlemslistor, inbetalningskort etc.
- föreningens funktionärer kan delta i förbundets och regionens kurser och konferenser
- bidrag till studier
- stöd i miljöarbetet och möjlighet att bli miljödiplomerad utifrån förbundets kriterier
- via förbundets Lånefond ansöka om mycket förmånliga lån till investeringar som föreningen behöver göra.

Medlemsförmåner för medlem i föreningen

- tidningen Koloniträdgården som utkommer med 4-5 nummer per år
- informationsmaterialet Lätt om odling, en folderserie med odlingsinformation
- odlingsrådgivning
- rabatterad stugförsäkring genom förbundets avtal med Folksam

Diskutera

Vilken/vilka av förbundets uppgifter är viktigast för er? Finns det något ni saknar som förbundet borde arbeta med?

Vilken/vilka av föreningens förmåner är viktigast för er? Är det något annat ni saknar?

Vilken/vilka av förmånerna för dig som medlem i föreningen tycker du är viktigast? Är det något annat ni saknar?

Om ni i er studiegrupp kommer fram till något som ni saknar och som ni tycker är viktigt, för föreningen eller för er som medlemmar i föreningen, skicka en skrivelse till förbundskansliet. Kanske är ni med och utvecklar verksamheten och förbättrar för landets alla kolonister! Ett annat tips är att skriva en motion till nästa förbundskongress som är 2013.

Kapitel 2

Stadgar, regler och avtal

Stadgar – föreningens regelverk

Till grund för föreningens verksamhet ligger dels föreningens stadgar, dels de av årsmötet beslutade verksamheterna eller riktlinjerna. I stadgarna regleras bl.a. medlemskapet, föreningens uppgifter, beslut angående avgifter, årsmöte, styrelse och förvaltning. Stadgarna är till för att garantera att föreningen fungerar demokratiskt och är ett hjälpmedel för såväl medlemmar som styrelse.

Stadgarnas innehåll:

Föreningens ändamål – talar om vad föreningen ska syfta till och vilken verksamhet som ska bedrivas.

Medlemskap – reglerar vad som gäller för att man ska kunna antas som medlem och vilka skyldigheter och rättigheter som följer av medlemskapet.

Avgifter – talar om vilka regler som gäller för beslut om föreningens olika avgifter.

Årsmöte – denna del fastställer vilka regler som gäller inför ett årsmöte, vem som har rösträtt, vilka ärenden som ska behandlas, vad som gäller för en medlem att lämna förslag (motion) till årsmötet och hur besluten ska fattas.

Styrelsen – här regleras på vilket sätt styrelsen väljs, vilken sammansättning den ska ha, arbetsordning, ansvar och uppgift.

Räkenskaper och revision – reglerar vad som gäller för val av revisorer samt deras ansvar och uppgift.

Valberedning – reglerar val och sammansättning av valberedning samt deras ansvar och uppgift.

Stadgeändring – här finns de särskilda regler som gäller när man i föreningen vill ändra sina stadgar.

Tolkning av stadgarna – reglerar vad som gäller när tvist uppstår om hur stadgarna ska tolkas.

Upplösning – reglerar vad som gäller när föreningen ska upplösas.

Diskutera

Vad har jag som medlem för rättigheter och skyldigheter?

Hur kan jag påverka i föreningen?

Föreningens juridiska dokument

Arrendekontrakt – med kommunen

Vanligast är att koloniträdgårdsföreningen tecknar ett arrendekontrakt med markägaren, oftast kommunen, om att få utnyttja ett visst område för bl.a. odling. Föreningen är med andra ord en förutsättning för att man som kolonist ska få tillgång till en koloni/odlingslott.

Detta arrendekontrakt innehåller uppgifter om det geografiska området, avtalstid, arrendeavgift, ändamål för verksamheten och olika regler som ska gälla. Innehållet i arrendekontraktet som föreningen har med kommunen, återspeglas sedan i det kontrakt som föreningen skriver med sina medlemmar.

Det är föreningen som ansvarar gentemot jordägaren, kommunen, inte den enskilde medlemmen. Det är därför viktigt att alla medlemmar följer avtal och regler som gäller i föreningen annars kan en enskild medlem riskera att föreningen hamnar i tvist med kommunen.

Arrendekontrakt/nyttjanderättsavtal – med medlemmen

Varje kolonist tecknar ett arrende- eller nyttjanderättskontrakt med föreningen. Detta kontrakt talar om hur och på vilka villkor kolonisten får bruka sin del av föreningens område. Oftast kopplas även dessa kontrakt till ett antal ordningsregler, som mer i detalj berättar om vilka regler som gäller i föreningen.

Det är viktigt att man som medlem i föreningen är väl medveten om innehållet i avtalet och vilka förutsättningar och regler som gäller. Som tidigare sagts så har alla medlemmar ett gemensamt ansvar för att föreningens åtagande gentemot kommunen följs så att man inte riskerar verksamheten eller att förlora området.

Regler och ordningsföreskrifter

Lika viktigt som det är att följa stadgar och avtal, är det också att man följer, dels föreningens ordningsregler men också de regelverk som kommunen har.

Ordningsreglerna beslutas av medlemmarna i föreningen på ett årsmöte, ibland med godkännande av t.ex. kommunen. På samma sätt kan reglerna ändras om föreningens medlemmar så önskar. I en koloniträdgårdsförening bör man vara medveten om att reglerna ska vara berättigade och att de är till för att skapa en trivsamt samvaro och miljö.

Utöver föreningens regler, stadgar och kontrakt måste man självklart följa t.ex. kommunernas hälsovårdsföreskrifter, byggnadsregler m.m.

Diskutera

Vad händer om någon medlem inte följer avtal och regler? Hur påverkas de andra medlemmarna?

Hur informeras medlemmarna om reglerna och (hur) följer man dem?

Kapitel 3

Årsmöte och mötesteknik

Årsmötet är det tillfälle då medlemmarna har möjlighet att påverka i föreningen. Det är då som medlemmarna kan komma med förslag och ta upp frågor som man vill diskutera. Men för att detta ska kunna ske så måste man lämna skriftligt förslag, motion, i god tid inför mötet så att styrelsen kan förbereda frågan och att den finns med på dagordningen med kallelsen. När och hur detta ska ske regleras i stadgarna.

För att man ska kunna genomföra ett årsmöte eller medlemsmöte på ett bra sätt, så att alla som vill får framföra sina åsikter och att besluten fattas på ett korrekt sätt, behöver man följa viss formalia – mötesteknik.

Här följer en berättelse om ett årsmöte med exempel på det formalia som ofta används.

Ord med **fetstil** markerar dagordningens olika punkter och de med *fet och kursiv stil* markerade orden finns med i ordlistan efter berättelsen.

”Koloniträdgårdsföreningen Skön och grön har i god tid inför årsmötet skickat kallelse till alla sina medlemmar. Inför årsmötet har två medlemmar skrivit varsin *motion* med förslag för årsmötet att diskutera. Styrelsen har gått igenom deras motioner och förberett frågan inför årsmötet med förslag till beslut. Dessa båda motioner finns det information om i kallelsen som skickats ut så att medlemmarna vet vilka frågor som kommer att diskuteras.

Till årsmötet har man bjudit in representant från regionen att närvara och för att sitta mötesordförande. Eftersom man vid ett årsmöte ska besluta om ansvarsfrihet för sittande styrelse är det formellt korrekt om inte föreningens ordförande leder årsmötet, utan lämnar över klubban till den person årsmötet väljer.

Mötet inleds av att ordförande för Koloniträdgårdsföreningen Skön och grön hälsar alla välkomna, och då särskilt regionens ordförande Iris Grönkvist, samt **förklarar årsmötet för öppnat**.

Nästa punkt är att **fastställa röstlängd och dagordning**. Ordförande föreslår att den medlemslista som avprickningarna gjorts på också ska fungera som *röstlängd*. Han frågar:

- Är det mötets mening att fastställa röstlängd enligt avprickad medlemslista?

Mötesdeltagarna svarar lite spritt: - Ja, och ordförande klubbar beslutet.

Därefter frågar ordförande:

- Kan mötet besluta att arbeta efter det förslag till *dagordning* som delats ut?

Mötesdeltagarna svarar något mer samlat: - Ja.

Sedan är det dags att ta ställning till **om kallelsen skett i behörig ordning**. Sekreteraren informerar om att kallelsen skickats ut med post i tid sex veckor före mötet som står i stadgarna.

Ordförande frågar mötet om mötet anser att kallelsen skett i behörig ordning, och mötesdeltagarna svarar: - Ja.

Efter dessa första formalia som fastställer att man kan genomföra årsmötet enligt stadgarna går man vidare för att utse mötets **presidium**. Ett presidium består av de personer som hanterar det praktiska för att ett möte ska kunna genomföras på ett korrekt sätt.

Ordförande: - Det finns ett förslag till **mötesordförande**, och det är Iris Grönkvist, regionens ordförande. Är det nog med förslag?

Ingen annan har något förslag, så då frågar ordförande om mötet kan välja Iris till mötesordförande. Mötesdeltagarna svarar: - Ja.

Även förslag till **mötessekreterare** har förberetts och man föreslår att sekreteraren i styrelsen utses att föra protokoll för årsmötet. Här har man inte heller något annat förslag, utan mötet utser sekreteraren i styrelsen att skriva protokollet.

Efter att dessa två personer valts är det vanligt att styrelsens ordförande lämnar över klubban och ordet till den som valts till mötesordförande, i detta fall Iris. I sedvanlig ordning så tackar också Iris för förtroendet att få leda mötet och går vidare i dagordningen.

Till nästa två punkter har styrelsen inte förberett några förslag, utan överlåter till mötet att lämna förslag. Ordförande meddelar att man nu ska utse två personer som ska **justera protokollet** och ber om förslag.

Det blir lite oroligt bland mötesdeltagarna för här kan det hända att man blir föreslagen utan att vara beredd på det. Det är inte särskilt svårt eller betungande att vara justerare, det gäller bara att man noterar det som beslutas så att man senare när protokollet är klart för underskrift kan kontrollera att det är korrekt skrivet.

Efter viss tvekan får ordförande namnförslag till justerare och frågar mötet om man kan välja dessa. Mötet svarar: - Ja.

Ordförande: - Nästa punkt är att utse **rösträknare**. Jag föreslår att mötet beslutar att de som valts till justerare också utses till rösträknare. Någon däremot?

Flera ropar att det är ett bra förslag, och ordförande frågar om man kan besluta enligt förslaget att utse justerarna även till rösträknare? Svar: - Ja.

Sedan är det dags att på punkten **Styrelsens förvaltningsberättelse** redovisa för arbetet det gångna året. Dels handlar det om att redogöra för själva verksamheten; möten, aktiviteter och styrelsens arbete, dels att redogöra för de ekonomiska händelserna.

Det är många som räcker upp handen för att begära ordet, så här gäller det för ordförande att hålla ordning på **talarlistan**. Styrelsen besvarar frågorna som ställs allteftersom.

När diskussionen är klar, frågar ordförande om mötet kan godkänna styrelsens berättelse. Om det inte är några tillägg eller rättelser som behöver göras så föreslår ordförande att den läggs till handlingarna, d.v.s. att den följer med protokollet som bilaga och arkiveras sedan.

Nästa punkt på dagordningen är **Revisorernas berättelse**. Denna finns oftast med i den ekonomiska berättelsen, och här redogör revisorerna för sitt arbete med att granska verksamheten och räkenskaperna. Om det inte finns något att anmärka på så gör man på samma sätt här som med styrelsens berättelse att den läggs till handlingarna.

Därefter ska mötet **fastställa balans- och resultaträkning**, vilket i praktiken innebär att man beslutar vad som ska göras med årets resultat. Det vanligaste är att man överför resultatet till ny räkenskap, vilket innebär att man tar med sig över- respektive underskott till nästkommande år. I vissa fall kan det hända att man avsätter överskottet i en särskild fond för att senare utnyttja. Förslag till fastställande av balans- och resultaträkning brukar finnas med i den ekonomiska berättelsen.

Ordförande frågar mötet om man kan fastställa balans- och resultaträkning enligt förslag, och om det inte finns något annat förslag, och mötet svarar ja, så godkänns detta.

Efter att styrelsen har fått redovisa sitt arbete med föreningen och dess förvaltning är det dags för medlemmarna att avgöra om styrelsen kan beviljas **ansvarsfrihet**.

I revisorernas uppgift ingår att lämna förslag om denna fråga och det ska finnas med i revisionsberättelsen. Om det inte funnits några allvarliga brister i styrelsens förvaltning som revisorerna kunnat upptäcka så föreslås att mötet beslutar ge styrelsen ansvarsfrihet.

Ordförande: - Kan mötet, i enlighet med revisorernas förslag, besluta ge styrelsen ansvarsfrihet för det gångna året? Svar: - Ja.

Nästa punkt är den del av mötet där medlemmarna har möjlighet att vara med och påverka vad som ska diskuteras och beslutas, nämligen **behandling av inkomna motioner**.

Sten Björkdal har skrivit en motion där han föreslår att man ska införa förbud mot biltrafik inom området. Om man har stora eller tunga transporter till och från sin kolonilott så kan föreningen köpa in några kärror som kan användas av medlemmarna.

Styrelsens svar på denna motion är att man håller med om att det tidvis är mycket bilar som kör i området, och då inte bara när det finns behov för att köra t ex material. Trots detta anser styrelsen ändå inte att man ska gå så långt som att införa förbud mot biltrafik. I vissa fall kan det vara saker som är svårt att transportera på en kärra, det kan vara persontransport av rörelsehindrad eller av någon annan anledning fullgott skäl att köra med bilen. Istället vill man från styrelsens sida att var och en av medlemmarna tar sitt ansvar och inte kör med bilen i onödan inom området. I de fall man kan transportera varor och annat på kärra så finns det både en tråkärria och en skottkärria i redskapsboden att låna. Styrelsens förslag är att avslå motionen.

Ordförande redogör för motionen och dess förslag samt styrelsens förslag till beslut. Ordet lämnas fritt.

Sten är inte nöjd med styrelsens svar, utan håller fast vid att man ska besluta om förbud mot biltrafik.

Viola Ek begär ordet och **yrkar** att man fram till midsommar försöker få rätsida på problemet genom att medlemmarna uppmanas följa de ordningsregler som finns för biltrafik och om det visar sig att det inte fungerar så införs förbudet från och med 1 juli.

Styrelsens representant tycker i och för sig att det är ett bra förslag, men anser att om det inte blir bättring under sommaren så får man ta upp frågan till höstmötet i stället.

Ingen annan har räckt upp handen och anmält sig till talarlistan, så ordförande frågar: - Är debatten avslutad? Mötet svarar: - Ja.

Ordförande redogör då för de olika förslagen som finns och hur hon tänker ställa dessa mot varandra så att mötet vet hur röstningen ska gå till. Det kallas för **propositionsordning**.

Det är styrelsens förslag som står som huvudförslag och övriga står som motförslag.

Ordförande redovisar att det finns tre förslag: styrelsens förslag på **avslag** till motionen och Violas yrkande, motionens förslag att inför förbud mot biltrafik samt Violas förslag att avvakta till 1 juli.

Ordförande: - Är förslagen rätt uppfattade? Svar: - Ja. - Är mötet redo att gå till beslut?
Svar: - Ja.

Ordförande: - Jag kommer att ställa styrelsens förslag att avslå motionen mot Stens förslag att **bifalla** motionen, därefter ställer jag det förslag som vinner den omröstningen mot Violas förslag att avvakta till 1 juli.

Ordförande: - Är det mötets mening att bifalla styrelsens förslag?

Många av mötesdeltagarna säger ja.

- Är det mötets mening att bifalla Stens förslag? Några få säger ja, och många säger nej.

Ordförande ber mötet att endast rösta ja på det förslag man vill bifalla och ställer om frågan. Endast några enstaka ja-röster hörs.

Ordförande: - Jag finner att mötet har beslutat enligt styrelsens förslag. (Klubbslag)

Ordförande: - Nu ställer jag styrelsens förslag mot Violas förslag. Är det mötets mening att bifalla styrelsens förslag? En hel del ja-rop hörs. - Är det mötets mening att bifalla Violas förslag? Även här hörs en hel del ja-rop. - Jag finner att mötet har beslutat enligt styrelsens förslag. Någon ropar **votering**.

Ordförande: - Votering är begärd och ska verkställas. Kan vi göra detta med en **försöksvotering**? Svar ja. Får jag då be er som röstar enligt styrelsens förslag att räkna upp handen. Ordförande sveper med blicken och gör en bedömning av antalet händer. - Tack ta ner. Får jag be de som röstar enligt Violas förslag att räkna upp handen. Ordförande ser ut över mötesdeltagarna och gör åter en bedömning över antalet händer.

Ordförande: - Enligt min bedömning har mötet beslutat att bifalla styrelsens förslag.

Ordförande avvaktar några sekunder med klubbslag för att ge mötet möjlighet att ropa votering men eftersom ingen gör det, klubbar ordförande bifall till styrelsens förslag.

Nästa motion är skriven av Linnea Videlund och handlar om städdagarna. Hon tycker det är orättvist att vissa inte är med och arbetar på städdagarna. Det står i ordningsreglerna att alla ska vara med och då ska det också gälla alla. Om man inte har möjlighet att vara med så ska man betala en avgift på 300 kronor.

Styrelsens förslag till beslut är att bifalla motionen. Man håller med om att reglerna ska gälla lika för alla. Dessutom är det så att det arbete som utförs på städdagarna skulle kosta väldigt mycket att få gjort om man skulle anlita någon att sköta detta så en avgift på 300 kronor kan vara rimligt.

Ordförande redogör för motionen och styrelsens förslag, och lämnar därefter ordet fritt. En medlem, Björn Bärlund, tycker att det är lite väl mycket att betala 300 kronor om det är så att man inte har någon möjlighet att vara med. Det kan bero på sjukdom, arbete eller annat som man måste prioritera, men han har inget eget förslag.

Styrelsens representant håller med om att det i vissa fall kan vara giltigt förfall om man inte kan vara med och föreslår då att i dessa fall kan man få möjlighet att göra en insats vid ett annat tillfälle med arbetsuppgift som man kommer överens med styrelsens om.

Ingen annan har begärt ordet, så ordförande frågar om debatten kan anses vara avslutad?

Svar: - Ja.

Ordförande redogör för de förslag som finns: styrelsens förslag att bifalla motionen samt ett tilläggförslag att om man inte har möjlighet att vara med på städdagen, och i samråd med styrelsen har ett giltigt skäl, så kan man istället för att betala en avgift på 300 kronor göra en arbetsinsats vid ett annat tillfälle.

Ordförande: - Är mötet redo att gå till beslut? Svar: - Ja.

Ordförande: - Är det mötets mening att bifalla styrelsens förslag angående motionen?

Svar: - Ja.

- Är det mötets mening att bifalla styrelsens tilläggförslag? Svar: - Ja.

Ibland kan också styrelsen ha förslag som de lägger fram till årsmötet, men den här gången har man inte det.

Nästa punkt på dagordningen handlar om **ersättning till förtroendevalda**. Praxis är att revisorn, som har en god uppfattning om både föreningens ekonomi och styrelsens arbete, är den som lägger förslag om ersättning till styrelsen. På motsvarande sätt brukar styrelsen lägga förslag om ersättning till revisorerna.

Vid det här mötet finns inga förslag, utan ordförande redogör för nuvarande ersättningar, och frågar mötet om de ska vara oförändrade. Mötet svarar ja.

Styrelsen har till uppgift att upprätta ett förslag till **budget** för kommande år. Den visar både intäkter och utgifter och ger en bild av kommande års verksamhet. I den här föreningen har man bra ekonomi och räknar inte med att man behöver höja några **avgifter**.

Ordförande lämnar ordet fritt med anledning av styrelsens förslag till budget och oförändrade avgifter. Ingen begär ordet. Mötet är redo att gå till beslut och godkänner förslaget till budget.

Nu är det dags att förrätta olika **val** och det första handlar om att välja dem som ska leda och förvalta föreningen under kommande år. Valberedningens representant får ordet och redovisar för styrelsens sammansättning, vilka som valt att avgå, vilka som sitter kvar på ytterligare 1 år och vilka som står för omval. De senaste månaderna har valberedningen jobbat febrilt med att få in **nomineringar**, namnförslag, på personer som ska väljas.

Det första valet som ska göras är att utse en **ordförande** för föreningen. Efter att ha varit ordförande i 12 år så har nuvarande ordförande valt att avgå. Valberedningens förslag till ny ordförande är Linnea Videlund.

Ordförande frågar om det är nog med förslag och om mötet är redo att gå till beslut?

Svar: - Ja. Mötet väljer Linnea Videlund till ny ordförande på en tid av 2 år.

Eftersom **kassören** valdes på 2 år vid förra årsmötet så behöver detta val inte göras i år däremot ska det utses 1 **ledamot** på 2 år och en **ersättare** på 1 år. Valberednings representant redogör för förslag att utse Björn Bärlund till ledamot på 2 år och Rosa Änglund till ersättare på 1 år.

Ordförande lämnar ordet fritt och en medlem föreslår Sten Björkdal till ledamot i första hand, och **suppleant** i andra hand. Ingen mer har anmält sig till talarlistan och ordförande frågar om debatten är avslutad och mötet svarar ja. Valberedningens representant begär **sluten omröstning**.

Under tiden som ordförande redogöra för de olika namnförslagen så förbereder rösträknarna avprickningslista och valurna.

Medlemmarna har i första delen att välja Björn eller Sten som ledamot i 2 år. De röstberättigade medlemmarna ombeds att på en lapp skriva ner antingen Björn Bärlund eller Sten Björkdal. Röstsedeln får bara innehålla ett av dessa namn för att vara giltig. Därefter får var och en röstberättigad gå fram till rösträknarna, bli avprickad på listan och lägga sin röstsedel i valurnan.

I samband med valet föreslår någon att man **ajournerar** mötet i 20 minuter så att valet kan genomföras och rösträknarna sammanställa resultatet.

När mötet återupptar förhandlingarna redovisar ordförande resultatet från den slutna omröstningen och konstaterar att Björn Bärlund har fått 47 röster, Sten Björkdal 3 röster samt

att 2 röster är ogiltiga. Ordförande konstaterar att mötet har valt Björn Bärlund till ledamot för 2 år.

Nästa omröstning står då mellan Rosa Änglund och Sten Björkdal, men innan ordförande hunnit säga något mer begär Sten ordet och meddelar att han drar tillbaka sin nominering. Kvar finns då bara valberedningens förslag och mötet väljer Rosa Änglund till ersättare.

Punkten val av **revisorer** avhandlas enligt planerna och valberedningens förslag till omval av såväl ordinarie som ersättare bifalls av mötet.

På punkten val av **ombud** informerar ordförande att man från föreningen skall utse två personer till regionens årsmöte. På förslag från styrelsen *delegeras* frågan till den nya styrelsen att utse dessa.

Dags för val av **valberedning**. Denna punkt är förberedd av styrelsen som tidigare tillfrågat sittande valberedning om de kunde tänka sig att ställa upp till omval. Två av de tillfrågade var villiga att sitta kvar, men den tredje avsåg sig. Eftersom föreningens ordförande nu avgår så kan det ses som ett hedersuppdrag att väljas som valberedare, vilket han också accepterar. Ordförande: - Jag har tre personer som förslag till valberedning, är det nog med förslag? Mötet svarar ja och de tre föreslagna väljs.

Inga övriga ärenden finns anmälda.

Dagordningens sista punkt är **avslutande**. Den nyvalda ordföranden Linnea Vidlund begär ordet och tackar medlemmarna för förtroendet och ser fram emot att få leda verksamheten inom föreningen. Därefter avtackas avgående ordförande, styrelseledamot och valberedare. Mötesordförande tackar mötesdeltagarna för ett trevligt och väl genomfört möte, och förklarar årsmötet för avslutat.”

Detta var en berättelse från en påhittad förening, men det skulle kunna gå till så här på många av våra koloniträdgårdsföreningars årsmöten.

Tanken med denna berättelse är att ni efter att ha läst igenom den, genomför ett fiktivt årsmöte som ett rollspel. Fördela ut uppdrag och uppgifter till alla: som styrelse, valberedare, förslagsställare etc. och låt var och en ta på sig denna roll under mötet och agera, både med hjälp av berättelsen, men också på eget initiativ. Kanske någon vill vara den pratsamme, ifrågasättande deltagaren, eller den som hela tiden begär ordningsfråga om streck i debatten eller tidsbegränsning.

Se bara till att ha en van ordförande som kan lotsa er genom mötet.

Lycka till!

Liten ordlista:

Absolut majoritet	mer än hälften av de närvarandes röster
Acklamation	röstning med ja- eller nejrop
Adjungera	beslut att någon utomstående får närvara
Ajournering	mötet avbryts för ett kortare eller längre uppehåll
Avslag	man röstar mot ett förslag
Bifall	man röstar för ett förslag
Bordläggning	man väntar med beslut i en fråga till ett kommande möte
Dagordning	lista över de ärenden som ska behandlas
Delegera	ge befogenhet till en eller flera personer
Enkel majoritet	mer än hälften av de avgivna rösterna
Försöksvotering	om någon begär votering efter acklamation, sker med handuppräckning
Kvalificerad majoritet	större röstövertikt än bara enstaka röster, t.ex. 2/3
Motion	skriftligt förslag från medlem
Nominera	förslag på person till uppdrag
Ordningsfråga	inlägg i debatten som inte rör sakfrågan utan formerna kring debatten eller praktisk fråga. Ordningsfråga bryter talarlistan mötesordförande och sekreterare
Presidium	förslag till beslut
Proposition	beslutsordning, föreslås av mötesordförande då det finns fler förslag som ska ställas mot varandra
Propositionsordning	avvikande mening, markering att man inte instämmer i ett visst beslut. Ska lämnas skriftligt och finnas med i protokollet.
Reservation	lista över röstberättigade
Röstlängd	omröstning där varje man röstar anonymt vad valesdlar
Sluten omröstning	kan begäras när som helst och om det bifalls sätts de som då
Streck i debatten	anmäler sig till talarlistan yttra sig därefter är debatten avslutad
Suppleant	person som är ersättare till ordinarie ledamot
Talarlista	lista över personer som begärt att få yttra sig
Votering	formell omröstning. Kan ske genom handuppräckning, namnupprop, eller skriftligt.
Yrkande	förslag till beslut

Kapitel 4

Att börja odla - så går det till

Anledningen till varför man skaffar en kolonilott kan variera men för de flesta är det nog ett genuint odlings-/trädgårdsintresse. Man vill ha någonstans att odla och njuta av en trädgård. Som nybörjarodlare ställs man inför många frågor och utmaningar.

Föreningens inriktning

I föreningens ordningsregler finns grunderna för hur din och alla andras lotter ska skötas. Där finns ibland inskrivet om föreningen har uttalat ekologisk inriktning och vad det i så fall innebär. Ta reda på vad som gäller i din förening.

Vilka förutsättningar har jag?

Är jorden lerig eller sandig? Det påverkar vilka växter som trivs och inte.

En lerig jord är kall på våren och torkar långsamt. Den är mer tungarbetad men är ofta näringsrik och vattenhållande. Här behövs bra dränering. Sandjorden är lättbearbetad och varm men eroderar lätt i sluttningar och torkar ut snabbt.

Ligger lotten soligt eller skuggigt, sluttande eller plan? En solig lott i södersluttning får ett varmare klimat än en mera plan eller skuggig lott. Men den kan också vara mer utsatt för vårfröst när växterna kommer igång tidigt. Och den torkar ut snabbare.

Hur ska jag komma igång?

Oftast får du tillgång till din lott på våren. Den kan vara uppväxt eller nyanlagd, välskött eller misskött och helt igenväxt. Men du tar över den i det skick den är. På en välskött stuglott kan du ta det ganska lugnt första året och bekanta dig med växterna på lotten. Men naturligtvis behövs den grundläggande skötseln med ogrärensning, vattning och gräsklippning. Ha dock inte för bråttom med att göra om i trädgården innan du vet vad som finns. Om du har möjlighet kan du fråga gamla ägaren om de växter som finns eller om det finns någon växtförteckning.

På en odlingslott finns kanske mest bärbuskar och perenner kvar sen förut. Övriga ytor är fria odlingsytor. Då är det klokt att börja med en plan över lotten och där rita in vilka grödor du vill odla.

Se Lätt om Odling nr 5.

Skaffa dig en bra grundbok i odling, t ex förbundets Med Gröna Fingrar eller vår serie faktablad Lätt om Odling. Delta i en studiecirkel i föreningen eller hos något studieförbund.

Vad ska jag börja med?

Skaffa en uppsättning bra redskap: spade, grep, kratta, ogräshacka, sekator. Lätt om odling nr 2.

På en igenväxt odlingslott är det grävning och ogrärensning som gäller.

På en välskött, höstgrävd lott kan du börja odla direkt. Men gödsla först.

Är du helt novis så börja med lättodlade grönsaker som rädisa, majrova, mangold m fl. Se Lätt om Odling nr 7

På stuglotten kan du börja med att luckra i rabatter och rensa bort nedvissnade växter och löv från hösten. Buskar som blivit för stora, yviga eller risiga kan gallras eller klippas ner hårt tidigt på våren.

Lätt om odling nr 14

Hur gör jag?

Rensa en bit i taget. Använd en grävgrep så får du lättare med rotosträsets rötter. Täck eventuellt de bitar du inte hinner rensa med markduk eller svart plast för att kväva besvärliga ogräs.

Du tjänar mycket på att göra ett bra grundarbete. Lätt om odling nr 20

Gödsla med ko-, häst-, höns- eller annan naturgödsel. Följ rekommendation på förpackningen.

Lätt om Odling nr 3. Mylla ner gödseln med hackan eller grepen.

Buskar som behöver förnygräs kan klippas ner till ca 15-25 cm i mars, april, lite beroende på vilket växtslag det är. Frukträd kan beskäras både mars/april och juli-september.

Direktså grönsaker i grunda fåror. Läs på fröpåsen hur djupt de ska sås. En del ska inte täckas alls med jord. Lätt om odling nr 6

Finns det kompost på lotten så använd det som är förmultnat (färdig jord) och lägg på ett tunt lager i rabatter och grönsaksland. Avsätt annars en plats för kompost där du kan ta vara på allt trädgårdsavfall som blir utmärkt jordförbättring framöver. Begagnade pallkragar kan användas som kompostbehållare för trädgårdsavfall. Lägg inte rotosträs i komposten om du inte först har lagt dem på tork eller i tättslutande plastsäck där de får ruttna först. Fröogräs som inte gått i blom kan mycket väl läggas i komposten. Lätt om odling nr 13

Vad är viktigt och mindre viktigt?

Ogräsrensning: prioritera rotosträs som kirsål, kvickrot, tistel och maskros som lätt tar överhanden. Ettåriga fröogräs som våtarv, korsört mm är lättare att hålla efter.

Kompostera ditt trädgårdsavfall så har du tillgång till gratis jordförbättring.

Plantera marktäckare i rabatter och under buskar så minskar du behovet av ogräsrensning.

Frukträd mår bra av att beskäras regelbundet år men det är ingen fara om de inte blir klippta varje år.

Har du klippt häck runt lotten så ska den klippas på försommaren och kanske en gång i slutet av sommaren om den växt kraftigt. Häckarna är ofta ett genomgående kännetecken i ett område och att de är välskötta är ofta ett krav och ger en positiv bild av området.

Det finns några grundregler för att lyckas med en trädgård

- Lär känna din jord. Det finns lite enkla tester du kan göra själv. Men du kan också kolla om det finns några analyser gjorda i området eller själv skicka ett jordprov för analys. Lätt om odling nr 1.
- Välj rätt växt på rätt plats. Det finns växter för de flesta lägen. De flesta blommande växter trivs och blommar bättre i sol än skugga. Många plantskolor sorterar sina perenner efter läge i trädgården så det ska vara lättare att hitta lämpliga växter.
- Tänk efter hur mycket tid du har och planera trädgården/odlingen efter det. Var realistisk men ha ändå en plan för vad du vill förverkliga. Allt behöver inte ske på en gång.

Vilka regler gäller i min förening?

Höjd på häckar och träd? Finns det begränsningar för vad och var jag får plantera? Vad har jag för ansvar för gemensamma ytor, gräs, gångar mm?

Läs igenom stadgar och ordningsregler och ta reda på vad som gäller för skötsel av den egna lotten och allmänna ytor för ert gemensamma bästa. Fråga styrelsen om det är något du är osäker på. Bättre att förekomma än förekommas. Många problem och tvister beror på missförstånd.

Litteratur: Lätt om odling nr 1, 2, 3, 5, 6, 7, 13, 14, 20